

Лесік І. М.

доктор філософії, доцент

доцент кафедри економічної теорії та суспільних наук;

Миколаївський національний аграрний університет

Цибулькіна А. С.

студентка

АЛКОГОЛІЗМ – ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА СУСПІЛЬСТВА

Хвороба притаманна, як дорослому поколінню так і молоді; звичка, яка руйнує з середини та вбиває усе людське; залежність, яка може здаватись розвагою, стає причиною смерті. Це все про алкоголізм – проблему, яка може наражати на небезпеку кожного.

Науковці приділяють значну увагу вивченню даної проблеми, методам боротьби з нею та способам її розповсюдження. Проте, дотепер не існує єдиної методики запобігання скороченню численності людей, які регулярно вживають алкоголь, зниження ризиків зростання чисельності залежних від алкоголю та профілактики вживання алкоголю дітьми і підлітками. Тому, метою роботи є дослідження алкоголізму, як соціальної проблеми, вивчення його негативних наслідків, пошуку шляхів зменшення рівня небезпечного впливу.

Розвиток алкоголізму залежить від ряду чинників: зовнішніх і внутрішніх. Перші включають в себе відхилення у вихованні та умовах проживання особи, регіональні традиції, випадки з життя. Другі мають в собі побудовану залежність до алкоголю на генетичному рівні [1, с. 21-22]. Дехто вбачає у вживанні алкоголю звичну справу, яка притаманна українській національній культурі. Жодне застілля не проходить без алкогольних напоїв, які широко виробляються, транспортуються, продаються і рекламуються в Україні. На сучасному етапі існує пропаганда цих напоїв у фільмах, серіалах, де улюблений герой вживає алкоголь і подає жахливий приклад для зростаючого покоління. Переважна більшість підлітків (73,0%) відзначили, що в родині вживають алкоголь, з них майже половина сімей (42,0%) – частіше одного разу на місяць [2, с.144].

Вживання алкоголю є провідним фактором ризику на захворювання у всьому світі, що становить майже 10,0 % смертей у світі серед населення віком 15–49 років, і це страшні наслідки для здоров'я майбутнього покоління за відсутності політичних дій сьогодні. Вживання алкоголю сприяє втраті здоров'я з багатьох причин і вимагає своєї віддачі протягом усього життя [3]. Щорічно Україна з цієї причини втрачає більше 40,0 тис. громадян. Це близько 8,0 тис. отруень, ще 8,0 тис. – кардіопатій, а також захворювання та нещасні випадки, пов'язані зі споживанням алкоголю. Крім того, в Україні фіксується 25,0-30,0% дитячої патології немовлят, і часто причиною цього є – алкоголь, а саме, споживання його як матір'ю, так і батьком. Україна стала абсолютним лідером серед 40 країн Європи за кількістю підлітків 11–15 років, які регулярно споживають алкогольні напої [4].

За даними Global Drinking Demographics (2020) загальний погляд на роки життя, втрачені через алкоголь, незалежно від ВВП, створив дуже довгий список країн. Білорусь не лише споживала найбільшу середню кількість літрів чистого алкоголю на душу населення, але й була серед країн з найбільшою кількістю років життя, втраченими через щорічне споживання алкоголю (14,4 літра). В Україні цей показник становив 8,9 літра. Найменшим виявився показник В'єтнаму (2,0 літри). Цей широкий діапазон споживання може припустити, що кількість споживаного чистого алкоголю може бути не єдиним фактором середньої тривалості життя [5]. Країни з перехідною економікою дуже часто стикаються з рядом проблем, пов'язаних з неготовністю політичних, соціально-економічних формацій швидко реагувати на виклики сучасного суспільства [6].

Основні причини вживання спиртних напоїв пов'язані з впевненістю населення, що ці напої покращують настрій, знімають напругу і втому, допомагають розслабитися і, навіть, допомагають досягти схвалення іншими. Більшість людей вважає, що алкогольні напої зможуть вгамувати душевний біль та допоможе впоратися з внутрішніми проблемами. Дійсно, якоюсь мірою алкоголь виконує вищезгадані функції, однак, він має сильний негативний вплив на організм людини.

Передусім, алкоголь є отрутою, яка знищує клітини. Недаремно спиртом обробляють рани, аби їх продезінфікувати. Етиловий спирт, який є основною складовою алкогольних напоїв, проникає у кров і накопичується у мозку та печінці. Нищівна дія алкоголю на мозок полягає у порушенні постачання кисню нейронам внаслідок алкогольної інтоксикації. Алкоголь нещадно вбиває клітини головного мозку, уражає клітини кори великих півкуль, які відповідають за функцію думки та мислення в організмі людини. Через регулярне вживання алкоголю мозок виснажується, людина стає неспроможною добре мислити і може наступити алкогольне слабоумство. Не менш вражаючою дією алкоголю є вплив на печінку. Вона виконує функцію головного хімічного фільтру в організмі людини, вона забезпечує антитоксичну дію та обмін основних поживних речовин. Алкоголь порушує функції печінки, що викликає цироз, тобто її жирове переродження [7].

Надзвичайний вплив алкогольні напої мають на психіку людини. Вживаючи алкоголь, людина втрачає самоконтроль, стає агресивною, брутальною, збудженою. Вона здатна на будь-який вчинок, який на тверезу голову вона ніколи не зробила б. Постійне вживання спиртного призводить до відхилень у психіці – галюцинації, судоми м'язів, психічний розлад та депресія.

Частого вживання алкогольних напоїв спричиняє виникнення залежності, це доводить, що алкоголь є своєрідним наркотиком. Алкоголізм є хворобою, з сильним і постійним потягом до спиртних напоїв, психологічною залежністю, яку, без допомоги спеціалістів самостійно не подолати.

Ознаки хвороби алкоголізму можна помітити неозброєним оком. Зовнішній вигляд людини нагадує хворого, нерідко колір обличчя має жовтуватий відтінок через проблеми з печінкою. Людині з цією хворобою властива соціальна і психологічна деградація. Алкоголік має пригнічене самопочуття, не має гарного настрою та цілі у житті, його сон поверхневий та короткочасний, він часто лякається, бачить галюцинації, поводить себе агресивно та непередбачувано. Алкоголік постійно втомлений та непрацездатний, він стає байдужим, аморальним, озлобленим, він може втрачати пам'ять. Через зниження працездатності,

алкоголіки часто втрачають роботу та живуть за рахунок близьких, рідних та друзів. Часто алкоголізм стає причиною сильних скандалів, сварок і розлучень.

Дослідники Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України [8], серед основних причин, що сприяли розлученню, на першому місці назвали алкоголізм (рис. 1).

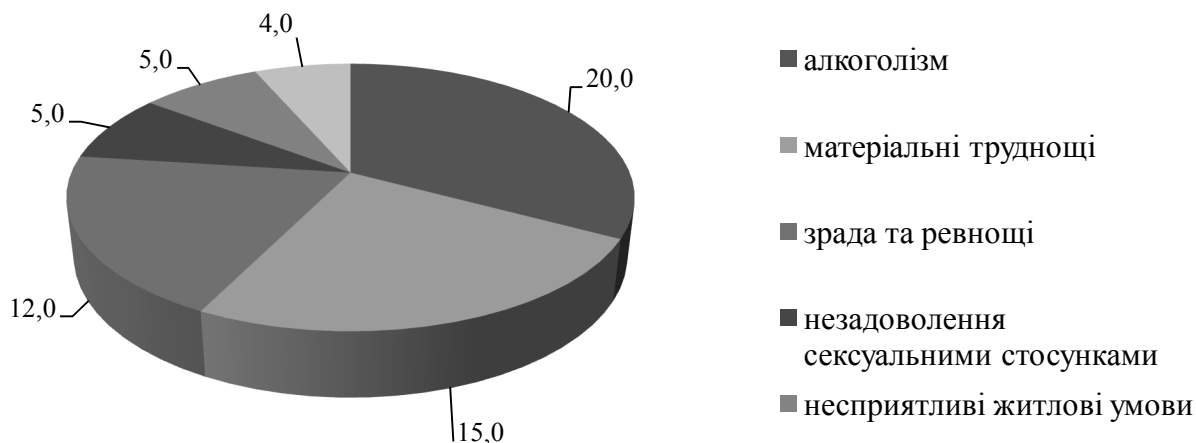

Рис. 1. Причини розлучень в Україні

Джерело: побудовано за даними [8]

Досліджувана проблема є досить небезпечною і включає різноманітні аспекти, які потребують пошуку шляхів подолання, як на особистісному рівні так і на глобальному.

Розглянемо напрями визначені Всесвітньою організацією здоров'я, як одну із можливих стратегій, із застосування відповідних заходів на шляху до подолання шкідливого вживання алкоголю : лідерство, інформативність і прихильність; відкриття заходів службової охорони здоров'я; дії за місцем проживання; політичні та контр-міри у відношенні управління транспортними засобами у стані алкогольного сп'яніння, регуляція; доступність алкогольних напоїв; ослаблення маркетингу алкогольних напоїв; цінова політика; скорочення негативних наслідків вживання спиртних напоїв та алкогольної інтоксикації; скорочення впливу на здоров'я населення алкогольних напоїв, вироблених незаконно або неорганізованим сектором; моніторинг і епідемічний нагляд; інформаційно-пропагандистська діяльність і партнерство у сфері охорони здоров'я [9].

Отже, незважаючи на наявність багатьох стратегій запобігання та вирі-

шення проблемних аспектів, пов'язаних із алкоголізмом, дана тема залишається актуальною й вимагає подальшого дослідження.

Список використаних джерел

1. Соловійова, М.Л. (2017). Деградація особистості під впливом пагубного впливу алкоголю. *Участь молоді у розбудові агропромислового комплексу країни*. Миколаїв: МНАУ. 255-256. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4294>.

2. Чапляк, А. П., Романів О.П. & Надь, Б.Я. (2018). Споживання алкоголю підлітками як актуальна проблема системи громадського здоров'я. *Економіка і право охорони здоров'я*. №2 (8). С. 144-145.

3. Global Burden of Disease Alcohol Collaborators. (2018). Alcohol use and burden for 195 countries and territories, 1990–2016: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2016. *Lancet*, 392(10152), 1015-1035.

4. Головка, М. П., Пенкіна, Н. М., & Колесник, В. В. (2012). Способи зниження токсичного ефекту алкоголю на організм. *Прогресивні техніка та технології харчових виробництв ресторанного господарства і торгівлі*. Вип. 1. С. 164-170.

5. Global Drinking Demographics. (2020). Alcohol.org. URL:<https://www.alcohol.org/guides/global-drinking-demographics/>.

6. Лесік, І. М. (2018). Соціально-економічні аспекти розвитку суспільства. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. Вип. 4. 11-17. DOI: 10.31521/2313-092X/2018-4(100)-2.

7. Вплив алкоголю на організм людини. (2014). URL:<https://harchi.info/articles/vplyv-alkogolyu-na-organizm-lyudyny>

8. Овсенюк, Г. (2018). Як швидко розірвати шлюб? *BARGEN* URL: <https://bargen.com.ua/2018/12/11/yak-shvydko-rozirvaty-shlyub/>.

9. Global strategy to reduce harmful use of alcohol (2010) *WHO*. URL: https://www.who.int/substance_abuse/activities/gsrhua/en/.